چرتکه

بی‌پولی بانک‌ها و ۱۱۲۲ تریلیون نقدینگی

گیلان امروز- گر چه حجم نقدینگی در طول حدود سه سال گذشته تا بیش از ۵۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته، اما معضل تامین مالی در اقتصاد و تنگنای اعتباری بانک‌ها همچنان پابرجاست. موضوعی که گاها به یکدیگر ربط داده شده و مورد انتقاد قرار می‌گیرد.

به گزارش ایسنا، تحمیل بیش از ۹۵ درصد از بار تامین مالی اقتصاد در طول سال‌های گذشته به شبکه بانکی و نقش کمرنگ سایر بازارها موجب شده تا با توجه به قفل بودن حجم حدود ۴۵ درصدی منابع بانک‌ها، این جریان با چالش‌های بسیاری همراه شده و تنگنای اعتباری از بزرگ‌ترین معضلات شبکه بانکی محسوب می‌شود.

در حالی حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از منابع بانک‌ها در قالب معوقات بانکی، ۱۵۰ هزار میلیارد تومان به عنوان بدهی دولت به شبکه بانکی، تا ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در قالب سپرده‌های قانونی در بانک مرکزی و همچنین بخشی هم به دلیل سرمایه‌گذاری آنها در شرکت‌داری و بنگاهداری از دسترس بانک‌ها خارج شده و توان استفاده از آنها را ندارند که در جریان رکود اقتصادی در چند سال گذشته و الزام برای تامین مالی و تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی به منظور به رونق افتادن اقتصاد، تنگنای مالی بانک‌ها به شدت مورد توجه قرار گرفت. از این‌رو برای آزادسازی پول‌های قفل شده آنها در بخش‌های مختلف تمهیداتی در نظر گرفته شد و اولویت تسهیلات‌دهی بر تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی قرار گرفت.

این در حالی است که در حدود سه سال اخیر حجم تسهیلات‌دهی بانک‌ها از کمتر از ۲۰۰ هزار میلیارد تا بالغ بر ۴۲۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته و برای سال جاری به بیش از ۴۶۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. این افزایش در حالی رخ داده که ورود بیش از اندازه بانکها به تسهیلات دهی آنهم در شرایط کمبود مالی، موجب ایجاد بی‌انضباطی مالی آنها نیز شده و اضافه برداشت از بانک مرکزی را به همراه داشته است، موضوعی که خود بر افزایش پایه پولی و به دنبال آن تورم و از سویی دیگر رشد نرخ سود در بازار بین‌بانکی که به طور قابل ملاحظه‌ای از حدود ۲۹ به ۱۸ درصد کاهش یافته بود، انجامیده است.

این تنگنای مالی بانک‌ها در شرایطی رخ می‌دهد که از سویی دیگر حجم نقدینگی به طور قابل ملاحظه‌ای رشد کرده و تا بیش از ۱۱۲۲ میلیارد تومان افزایش یافته است. این تغییر نقدینگی در حال حاضر از جمله مراکز هدف برای انتقاد به دولت در بازار پول و انضباط مالی آن تبدیل شده وحتی در مواردی عنوان می‌شود که چرا در تنگنای مالی بانک‌ها وجود حجم بیش از ۱۰۰۰ تریلیونی نقدینگی نمی‌تواند گره‌ای از این معضل حل کند؟

رابطه نقدینگی، تنگنای مالی بانکها و راهکارها

افزایش حجم نقدینگی، تنگنای مالی بانک‌ها و راهکارهای موجود از مواردی است که مدیر اداره بررسی بانک مرکزی در گفت‌وگو با ایسنا درباره آن توضیحاتی ارائه کرده است.

مهدی زاده، با اشاره به این‌که حجم نقدینگی موجود دراقتصاد در حال گردش بوده و رشد حدود ۲۹ درصدی آن به معنای رشد حجم سپرده و نقدینگی در بانک‌ها است، گفت: اما نباید افزایش حجم نقدینگی را با موضوع تنگنای اعتباری بانک‌ها به یکدیگر مرتبط دانست، چرا که کاملا از یکدیگر متفاوت بوده و این افزایش نقدینگی لزوما به معنای حل مساله کمبود نقدینگی بانک‌ها نیست.

وی همچنین درباره روند رشد نقدینگی توضیح داد و افزود: تا قبل از دولت یازدهم عمده رشد از پایه پولی بوده و به عبارتی تزریق پول بود، اما در دولت یازدهم رشد ۲۸ درصدی اگر اتفاق افتاده جریان این تغییر نیز عوض شده است به‌طوری که روند افزایش از سمت پایه پولی به ضریب فزاینده تغییر جهت داده است. در این شرایط وقتی که سهم ضریب افزایش می‌یابد نشان‌دهنده استفاده از پول در اقتصاد خواهد بود که این موضوع در کاهش ارتباط نقدینگی و تورم و اثر تورمی آن موثر است.

مدیر اداره بررسی‌های بانک مرکزی با بیان این‌که یکی از مشکلات موجود در تنگنای مالی بانک‌ها به تنها ماندن شبکه بانکی در تامین مالی اقتصاد و فشارهای ناشی از آن برمی گردد، گفت: این در حالی است که باید سایر بازارهای مالی از جمله بورس و همچنین تامین مالی خارجی بتوانند نقش پررنگ‌تری در اقتصاد ایفا کرده و از بار سنگین بانک‌ها بکاهند.

مهدی زاده با بیان این‌که ریشه بسیاری ازمسائل موجود در بانک‌ها به عملیات ناسالم مالی دولت‌ها در طول سال‌های گذشته بر می‌گردد، ادامه داد: در شرایطی که بانک‌ها با مشکلات ساختاری و تنگنای مالی مواجه‌اند فشار بیش از حد برای تسهیلات‌دهی آنها در نهایت به مسائلی مانند افزایش بدهی به بانک مرکزی و اضافه برداشت آنها خواهد انجامید.

وی البته به این هم اشاره داشت که ایرادات موجود در شبکه بانکی ظاهری نبوده و ساختاری است، پس باید برای آن راهکاری ساختاری و با روش‌های مربوطه موضوع را حل کرد. از این‌رو بانک مرکزی هم در این باره بررسی‌های زیادی انجام و اصلاح نظام بانکی در دستور کار دولت قرار گرفت.

مدیر اداره بررسی‌های بانک مرکزی این را هم گفت که در حال حاضر طلب غیرنقدی که بانک‌ها از دولت دارند، موجب شده تا بخش زیادی از دارایی‌های آن‌ها به‌طور مطالبه باقی بماند.

مهدی‌زاده با بیان این‌که در شرایط موجود برنامه اصلاح نظام بانکی با ۱۰ بخش مهم و متنوع تدوین و در دستور کار قرار دارد، توضیح داد: افزایش سرمایه بانک‌ها، نظارت قدرتمند بانک مرکزی، ساماندهی بازار پول، جمع‌آوری موسسات غیرمجاز، بازپرداخت بدهی دولت به بانک‌ها از جمله مواردی بود که برای اصلاح نظام بانکی در بانک مرکزی مورد بررسی و ابلاغ شد.

وی به اقدامات بودجه‌ای دولت برای بازپرداخت بخشی از بدهی خود اشاره داشت و افزود: در تبصره ۳۵ و ۳۶ این موارد مورد توجه قرار گرفت، هرچند که مجلس تا حدی آن را تغییر داد و آنچه که مورد هدف بود به‌طور کامل عملیاتی نشد. با این حال امیدواریم با شروع اقداماتی که پیش‌بینی و در دستور کار قرار دارد، بتوان تا حدی معضلات ساختاری موجود در شبکه بانکی را حل کرد.

اعطای تسهیلات ۱۶ هزار میلیارد تومانی به ۷۵۰۰ بنگاه مشکل‌دار

تکرار تجربه زودبازده‌ها

گیلان امروز – اعطای تسهیلات ۱۶ هزار میلیارد تومانی با هدف تزریق منابع به ۷۵۰۰ بنگاه مشکل‌دار در حالی کلید خورد که با گذشت زمان، عملکرد مجریان طرح نشان می‌دهد طرح رونق در مسیر اجرا، دچار انحراف شده است. کارشناسان اعتقاد دارند این روش تزریق منابع به واحدهای مولد همواره انحراف‌زا بوده و موجب ایجاد رانت در مسیر اجرا می‌شود. «حرکت منابع به سمت بنگاه‌های متروکه»، «تهاتر وام با بدهی‌های معوق بنگاه‌ها» و «نبود اعتبارسنجی و کارشناسی نامناسب» سه انحرافی است که در مسیر اجرای این طرح مشاهده می‌شود. در این گزارش به آسیب‌شناسی طرح رونق از دو منظر اختلال در تشخیص و اختلال در توزیع می‌پردازیم. این آسیب‌شناسی نشان می‌دهد مجریان طرح رونق در تعداد بنگاه‌های مشکل‌دار دچار اشتباه شده‌اند؛ چراکه قرار بود ۷۵۰۰ واحد از ۱۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات بهره‌مند شوند، حال آنکه آخرین آمار حاکی از اعطای تسهیلات به حدود ۱۵ هزار واحد دارد. از این رو می‌توان این اشتباه را ناشی از دو موضوع دانست. تخمین ضعیف و اشتباه وزارت صنعت، معدن و تجارت یا تعریف بنگاه‌های مشکل‌دار. درخصوص آسیب اختلال در توزیع نیز به تخصیص تسهیلات به واحدهای کشاورزی پرداخته شده است. براساس این تحلیل، سقف وام‌های تخصیص داده شده به واحدهای کشاورزی پایین بوده اما واحدهای بیشتری از این بخش از تسهیلات موجود بهره‌مند شده‌اند. از این رو عملکرد مجریان طرح مثبت‌تر نشان داده می‌شود. در حالی که بخش صنعت همچنان از تخصیص نادرست منابع گله‌مند است. انتقادات فعالان اقتصادی از نحوه تخصیص تسهیلات ۱۶ هزار میلیارد تومانی به واحدهای مولد(طرح رونق) موجب شد جلسه اخیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش‌خصوصی نیز به این موضوع اختصاص یابد و وزیر اقتصاد، برای حل مشکلات مربوط به طرح رونق تولید و پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های کوچک پیشنهاد تشکیل کارگروهی متشکل از بخش دولتی و بخش‌خصوصی (وزارت اقتصاد و شورای گفت‌وگو) را ارائه بدهد تا با تشکیل این کارگروه مشکلات در آنجا مطرح و راه‌حل پیشنهاد شود. در این نشست کارشناسان حاضر به برخی از مشکلات مطروحه در گزارش تحلیلی پیش‌رو صحه گذاشتند.

آنچه برخی از صنعتگران درخصوص عملکرد مجریان طرح رونق مطرح می‌کنند حکایت از سه انحراف دارد. نخست اینکه قرار بود این تسهیلات به بنگاه‌های مولد و در حال فعالیت داده شود در حالی که برخی از فعالان اقتصادی می‌گویند این منابع شامل بنگاه‌های متروکه نیز شده است. از این رو زنگ خطر تکرار تجربه طرح شکست خورده بنگاه‌های زودبازده به صدا درآمده است. البته مجریان طرح رونق اعتقاد دارند نظارت کافی در این طرح اعمال خواهد شد و تجربه تلخ گذشته تکرار نمی‌شود.

آسیب‌شناسی طرح رونق

اوایل سال جاری بود که طرح تخصیص تسهیلات ۱۶ هزار میلیارد تومانی در قالب طرح رونق اجرایی شد. این طرح در ابتدا با هدف حمایت از بنگاه‌های مشکل‌دار و حفظ اشتغال موجود و افزایش تولید به اجرا درآمد، اما کارشناسان اقتصادی اعتقاد دارند این طرح در مسیر اجرا با انحرافاتی مواجه شده که تاکنون به‌رغم پرداخت حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان به واحدهای مولد در بخش صنعت و کشاورزی، هنوز شاهد تغییری در وضعیت بنگاه‌های اقتصادی نبوده‌ایم. صاحب‌نظران این موضوع را از دو منظر آسیب‌شناسی می‌کنند. اول؛ اختلال در تشخیص و دوم؛ اختلال در توزیع.

پیش‌بینی‌های اولیه برای اجرای این طرح حاکی از آن بود که قرار است ۷۵۰۰ واحد تولیدی مشکل‌دار به‌واسطه تخصیص ۱۶ هزار میلیارد تومان اعتبار، فعال شوند، اما در اجرا تعداد واحدها به حدود دو برابر تعداد پیش‌بینی شده رسیده است. به‌گونه‌ای که آخرین آمار منتشر شده از سوی سایت بهین‌یاب تا تاریخ ۱۹ آبان‌ماه سال جاری نشان می‌دهد حدود ۱۵ هزار و ۸۰۰ واحد با تخصیص حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان توانسته‌اند از این تسهیلات استفاده کنند. صاحب‌نظران اقتصادی از این موضوع به‌عنوان اختلال در تشخیص یاد می‌کنند. به این معنی که در تشخیص اعتبار و تعداد بنگاه‌های آسیب‌دیده اشتباهی رخ داده است. این اختلاف بالا در تعداد بنگاه‌ها می‌تواند ناشی از ۲ مساله باشد.کارشناسان اعتقاد دارند یا تخمین وزارت صنعت، معدن و تجارت از تعداد بنگاه‌های نیازمند بسیار ضعیف و غیردقیق بوده که بسیاری از بنگاه‌های نیازمند را از قلم انداخته است یا مساله می‌تواند این باشد که تعریف بنگاه‌های نیازمند در طول این مدت دستخوش تغییر شده است.

از سوی دیگر، در ابتدا قرار بود بنگاه‌های مولد بخش صنعت در این طرح مشارکت داده شوند، اما در ادامه مسیر بنگاه‌های بخش کشاورزی نیز مشمول دریافت این طرح شدند. جالب آنکه بیشترین اعتراض درخصوص این تسهیلات از سوی فعالان بخش صنعتی بوده که معتقدند این تسهیلات تاثیری بر شرایط نابسامان این بخش نداشته است، اما در این میان کارشناسان اقتصادی به این موضوع اذعان دارند که در توزیع منابع، اختلال ایجاد شده است. سقف اندک تسهیلات در نظر گرفته شده برای واحدهای کشاورزی می‌تواند تعداد بیشتری از بنگاه‌های این بخش را منتفع کند از این‌رو در نمایش عملکرد مجریان طرح، تاثیری مثبت‌تر خواهد داشت؛ بنابراین با توجه به اینکه بخش صنعت نیازمند به تسهیلات بیشتر است، از این قافله عقب مانده و نتوانسته آن‌طور که انتظار می‌رفت از این طرح استفاده کند. به همین دلیل نیز صنعتگران تاکنون در چند جلسه درخصوص تخصیص این تسهیلات انتقاد کرده‌اند.

زنگ خطر تکرار تجربه

دوم اینکه بخشی از این تسهیلات با بدهی معوق بنگاه‌ها از سوی بانک‌ها تهاتر می‌شود و پول جدیدی را وارد چرخه تولید نمی‌کند. در واقع افزایش سرمایه در گردش به منظور توسعه فعالیت تولیدی صورت نمی‌گیرد. بلکه بانک‌ها با توافقاتی که با مشتریان متقاضی دارند، تسهیلات تخصیص داده شده را به‌جای بدهی‌های معوق خود در نظر گرفته و عملا پرداختی صورت نمی‌گیرد. در نهایت اینکه نبود اعتبارسنجی مناسب و کارشناسی نادرست بنگاه‌های مشکل‌دار موجب شده تا بخشی از منابع نیز به جای احیای بنگاه‌های مولد به سمت بنگاه‌هایی برود که تنها ورشکستگی آنها را به تاخیر می‌اندازد.

حال آنکه با توجه به انحرافاتی که در تخصیص این منابع ایجاد شده و امکان دارد در آینده نیز بیشتر شود، پیشنهادهایی هم از سوی کارشناسان اقتصادی مطرح می‌شود. به عقیده آنها بهتر است دولت به جای تزریق مستقیم پول که روشی انحراف زا است، از ابزارهای شفاف برای کمک به تولید استفاده کند. این کمک می‌تواند از طریق تخفیف‌های مالیاتی، تعدیل نرخ‌های بیمه و تخفیف در برخی عوارض وضع شده باشد. استفاده از این ابزارها می‌تواند جامعه هدف را منتفع کند.

ایجاد کارگروه برای حل مشکلات طرح رونق

شصت و دومین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش‌خصوصی نیز به موضوع تخصیص ۱۶ هزار میلیارد تومان به واحدهای مولد در قالب طرح رونق تولید اختصاص پیدا کرد. راهکارهای حمایت از توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط و بررسی چگونگی رفع مشکلات بانکی در ارائه تسهیلات رونق تولید به این بنگاه‌ها در این جلسه شورا موردبررسی قرار گرفت.

ابوالفضل روغنی، رئیس کمیسیون صنعت اتاق ایران در مورد تخصیص ۱۶ هزار میلیارد تومان به واحدهای تولیدی از تناقض‌های موجود در گفتار و رفتار بانک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت، انتقاد کرد و گفت: متاسفانه این طرح نتوانسته توفیق قابل‌ملاحظه‌ای داشته باشد. متاسفانه در ستادهای تسهیل استانی، نمایندگان بخش‌خصوصی بدون حق رأی دعوت می‌شوند. از سوی دیگر بیش از ۵۰ درصد از این منابع به بخش کشاورزی اختصاص پیدا کرد. این فعال اقتصادی عنوان کرد: کماکان مانند گذشته روند دریافت تسهیلات به‌سختی انجام می‌شود. همچنین فاصله زمانی بین قرارداد تا پرداخت تسهیلات طولانی است که باید تا حد ممکن کاهش پیدا کند. محمدرضا رحمانی، قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در واکنش به اظهارات مطرح شده یادآور شد: طرح رونق تولید جزو هفت طرح وزارتخانه است که با کسب پیشنهادهای بخش‌خصوصی تدوین و تصویب شد؛ رئیس اتاق ایران، رئیس اتاق اصناف و رئیس خانه صنعت و معدن از اعضای ستاد اقتصاد مقاومتی هستند و در آنجا نظرات خود را اعلام کرده‌اند.

وی تناقض رفتار بین وزارتخانه و بانک مرکزی را نیز تکذیب کرد و ادامه داد: تاکنون ۱۱ هزار میلیارد تومان در قالب همین طرح پرداخت شده است. همچنین واحدهایی که می‌توانند، تولید کنند و محصولات خود را به فروش برسانند در اولویت قرار دارند. از طرفی این طرح شامل بخش مولد می‌شود پس بخش کشاورزی و صنعت در کنار هم قرار دارند. این مقام مسوول اعلام کرد: موضوع رسیدگی به وضعیت واحدهایی که از تسهیلات بهره گرفته‌اند نیز در برنامه کاری قرار گرفته و به‌صورت تصادفی این بررسی‌ها انجام می‌شود. عبدالمهدی بخشنده، معاون وزیر کشاورزی نیز در رابطه با حضور واحدهای فعال بخش کشاورزی در طرح مذکور، گفت: زمانی که سامانه برای ثبت‌نام واحدهای کشاورزی فعال شد، از بین ۵۷ هزار واحد ثبت نامی، ۳۸ هزار واحد مربوط به بخش کشاورزی بودند. از طرفی میزان منابعی که این بنگاه‌ها برای احیا نیاز دارند به‌مراتب از نیاز واحدهای صنعتی کمتر است.

معاون امور اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی افزود: ۱۸ هزار واحد تولیدی کشاورزی برای دریافت تسهیلات به بانک‌ها معرفی شده‌اند که ۲ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان تسهیلات اخذ کرده‌اند. طبق اظهارات فعالان اقتصادی در حال حاضر بیشترین انتقادات از اجرای طرح رونق تولید به مرحله آخر آن و مرتبط به بانک‌ها است؛ روند دریافت وثایق ازیک‌طرف و مدت طولانی بین انعقاد قرارداد و پرداخت تسهیلات باید اصلاح شود. در این رابطه نماینده بانک مرکزی عملکرد بانک‌ها را امیدوارکننده خواند و تصریح کرد: بانک‌ها باید پروانه بهره‌برداری معادن، محل اجرای طرح و انواع وثایقی که طبق قانون مورد تاکید قرارگرفته است را از فرد متقاضی به‌عنوان وثیقه بپذیرند. البته اگر این اتفاق نمی‌افتد باید با بانک‌های خاطی برخورد جدی شود.

براساس اظهارات وی در حال حاضر بانک کشاورزی از نظر تعداد و مبلغ بیشترین درصد تسهیلات را پرداخت کرده و بعدازآن بانک‌های ملی، سپه، صنعت و معدن، ملت، صادرات و تجارت قرار دارد. متاسفانه بانک‌های خصوصی در این مورد همکاری خوبی نداشته و نسبت به پرونده‌های ابلاغی بی‌توجهی کرده‌اند. وزیر اقتصاد و رئیس شورا در مورد طرح مذکور و آثار فعلی آن بر اقتصاد و تولید، تاکید کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت توانست ۷ هزار واحد کوچک و متوسط را در کل کشور شناسایی کند که به لحاظ ساختاری مشکل‌ساز نشده بودند و تنها به دلیل تحریم‌ها و رکود حاصل از کمبود تقاضا با شرایط بدی مواجه شدند. با شناسایی این بنگاه‌ها دولت تصمیم گرفت تا حد ممکن به آنها کمک کند. با این شرایط اجرای طرح رونق تولید کلید خورد. وی از تشکیل کمیته‌ای برای تشخیص امکان احیای واحدهای شناسایی‌شده سخن گفت و افزود: دولت نمی‌خواهد به‌هیچ‌وجه تجربه‌های شکست‌خورده گذشته را تجربه کند، به این ترتیب با جدیت وارد عمل شد. خوشبختانه طبق بررسی‌هایی که انجام‌شده هم بانک مرکزی و هم سازمان مالیاتی و تامین اجتماعی رویکرد مطلوبی به اجرای این طرح داشته‌اند. البته این ادعا به معنای نبود نقایص و مشکلات نیست. وی بیشترین مشکل امروز طرح اعطای تسهیلات به بخش‌های مولد را مربوط به بخش دریافت وثیقه دانست و تشریح کرد: انتقادات بیشتر مربوط به مرحله اجرای طرح است. بانک‌ها موظف هستند طبق قانون تکالیف خود را انجام دهند و باید با آنهایی که عملکرد مثبت ندارند برخورد شود. طیب‌نیا خاطرنشان کرد: اگر این طرح تا پایان سال جاری به نتیجه نرسد برای شخص من یک شکست بزرگ محسوب می‌شود. در نهایت مقرر شد کارگروهی با حضور وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی، وزارت اقتصاد و دارایی و دبیرخانه شورا از هفته آینده تشکیل شود و به‌صورت موردی به بررسی مشکلات موجود در این بخش بپردازد. همچنین در این جلسه رئیس اتاق ایران نیز ضمن ارائه گزارشی از سفر هیات اقتصادی به اروپای شرقی و لبنان به همراه وزیر امور خارجه و تاکید بر توجه هیات دولت نسبت به ضرورت حضور بخش‌خصوصی در سفرهایی که انجام می‌شود از افتتاح سامانه آماری اتاق ایران در هفته جاری خبر داد و گفت: اتاق ایران طبق قانون مکلف است که سامانه آماری را تهیه کرده و از این طریق تازه‌ترین اطلاعات تجاری و اقتصادی کشور را در اختیار فعالان اقتصادی قرار دهد. البته حساسیت و اهمیت موضوع آلودگی هوا طی چند روز گذشته موجب شد که در جلسه شورای گفت‌وگو نیز نگاهی به علل و راهکارهای پیشنهادی آن شود. در این جلسه که هم نمایندگان مجلس و هم وزیر اقتصاد و چند تن از معاونان سایر وزارتخانه‌ها حضور داشتند، آلودگی هوا به‌عنوان یک معضل جدی زیست‌محیطی که اثرات منفی مستقیمی بر جامعه دارد مطرح شد. حسین سلاح‌ورزی، قائم‌مقام دبیر شورای گفت‌وگو نیز از پایان یافتن دوره ماموریت ۴ نفر از نمایندگان بخش‌خصوصی در شورا خبر داد و خواستار تعیین نمایندگان جدید برای دوره دو ساله آینده شد. بر این اساس پرویز عقیلی کرمانی مدیرعامل بانک خاورمیانه، ویدا سینا مدیرعامل مرکز تحقیقات صنایع انفورماتیک و محمد لاهوتی، رئیس کنفدراسیون صادرات که از قبل برای حضور در شورا اظهار آمادگی کرده بودند، با رای اعضای دائم شورا انتخاب شدند. البته قباد چوبدار از انجمن صادرکنندگان خدمات فنی مهندسی که ایشان نیز نامزدی خود را به دبیرخانه شورا اعلام کرده بود نتوانست رای اکثریت را به خود اختصاص دهد و مقرر شد چهارمین عضو در نشست بعدی تعیین شود. در این بین ماشاءالله عظیمی، دبیرکل اتاق تعاون پیشنهاد تغییر طول مدت عضویت نمایندگان بخش‌خصوصی در شورا را داد که طبق گفته وزیر اقتصاد، ازآنجاکه آیین‌نامه شورا مدت زمان عضویت این افراد را تعیین کرده، می‌توانیم با اصلاح آن نسبت به این پیشنهاد اعلام نظر کنیم.

منبع : دنیای اقتصاد

اوراق بدهی می‌تواند اقتصاد ایران را نجات بدهد؟

گیلان امروز– مشاور وزیر مسکن و شهرسازی می گوید: مهمترین چالش دولت یازدهم،بحران بدهی هاست که از دولت قبل آغاز شد.

غلامرضا سلامی در گفت وگو با خبرآنلاین،با بیان اینکه اواخر دولت دهم کشور با کمبود منابع مالی مواجه شد که منجر به بدهی دولت به سیستم بانکی شد،عنوان کرد: تا قبل از سال ۹۱ کشور درآمد نفتی خوبی داشت و اقتصاد به درآمد نفتی بالا عادت کرده بود،به همین دلیل در هزینه و تعهداتی که داده شد، زیاده روی صورت گرفت.

وی افزود: این بحران از دولت دهم شروع شد ؛ دولت یازدهم تلاش کرد که این مشکل را حل کند .در تمام دنیا برای مقابله با بحران بدهی ها راهکارهایی پیش بینی می کنند که می تواند از محل فروش ارز باشد یا فروش نفت اما با کاهش درآمدهای نفتی این راهکار دیگر کارایی ندارد.

سلامی با بیان اینکه تنها راه این است که به جای بدهکاری به سیستم بانکی به مردم بدهکار شود،به انتشار اوراق مرابحه اشاره کرد و گفت: ضرر بدهی به مردم برای اقتصاد کمتر از بدهکاری به سیستم بانکی است.

این کارشناس حسابداری بدهی به سیستم بانکی را منشا تمام نابسامانی های اقتصادی دانست ویادآورشد: تنگنای اعتباری که در حال حاضر وجود دارد و بانکها نمی توانند به مردم تسهیلات بدهند، به این دلیل است که بخش مهمی از نقدینگی به صورت بدهی دراختیار دولت است و از سویی هم دولت به بانکها و به سیستم بانکها بدهکار است.

او اضافه کرد: در همین حال یک چهارم از کل تسهیلات قابل پرداخت در اختیار دولت و شرکت های دولتی است؛ البته بدهی جزیی از همه دولتهاست اما در تمام دنیا وقتی دولتها بدهکار می شوند با انتشار اوراق بدهی این مشکل را حل می کنند.یا وام های بلند مدت از مردم می گیرند.

سلامی تاکید کرد: معمولادولت ها برای پرداخت بدهی های خود اوراق خزانه یا اوراق مشارکتی منتشر می کنند که بین ۱۰ تا ۳۰ سال سررسید دارد و غالبا هم تجدید می شود. اما آنچه متفاوت است اینکه میزان بدهی به مردم اصولا نباید بیش از یک درصد از تولید ناخالص داخلی تجاوز کند و این یک سقف است .البته اگر رشد اقتصادی وجود داشته باشد می توان بدهی های بیشتری هم پذیرفت.

اوراق مشارکت بهتر است یا بدهی؟

سلامی در پاسخ به این سئوال که آیا کارکرد اوراق مشارکت بهتر است یا اوراق بدهی،عنوان کرد:البته در سالهای قبل اسم اوراق مشارکتی که منتشر می شد را اوراق بدهی گذاشته بودند. در حالی که آنها اوراق بدهی نبودند.در واقع همان اوراق باعث شدکه دولت به بانکها بیشتر بدهکار شود. چون دولت به بانکها بدهکار می شد ،در نتیجه مردم می رفتند پولشان را از بانکها می گرفتند و دولت به بانکها بدهکارتر می شد.

این کارشناس حسابداری با بیان اینکه انتشار اوراق مشارکت با سود بالای ۲۰ درصد نقش تصمیم کاهش تورم به زیر ۱۰ درصد است،خاطرنشان کرد: این موضوع دولت را در یک وضعیت دشواری قرار گرفته بود که نمی توانست این اوراق را منتشر کند.اگر هم منتشر می کرد مثل اسناد خزانه باید با سررسید یک ساله پرداخت می کرد،در نتیجه به عنوان اوراق بدهی هم تلقی نمی شد .

وی اضافه کرد: در حالی که در تمام دنیا اسناد خزانه در قالب تعدیل درآمدهای سالانه دولت منتشر می شود،یعنی برای اینکه نقدینگی و گردش نقدینگی با خزانه دولت تنظیم شود، اسناد خزانه منتشر می شود.